

Kunstvoetganger

Omdat moeder zacht gestrand was op een duintop, bleef ze even turen over zee. Een poosje niet gelovend in haar lijf. Zo starend naar de einder, twijfelde ze meer nog aan een Britse overkant dan aan een verre heer. Ze wist wat hij voldaan geschapen had

in haar: een heilzaam hijgen, passend bij dat zware wandelen of bij het vrijen, als weleer in vaders armen. Zijn gebalde spieren, zakkend naar gespierde ballen, lieten elke keer haar nagels krassen langs bloedhete bips. Ze zweette, zweette net als deze morgen

op de stille duintop, waar ze weer aan hem begon te denken: wat had hij het diepst in haar geschapen? Hartzeer. Niet te zien, als overzeese krijtrotzen, als ademloze zomerwind, als vader – jaren al begraven. Toch liet hij de pijn nog dikwijls voelen,

zoals ook een dode voet soms doet. Haar leven liep niet meer gesmeerd. Ze tobde over wat geknapt was toen hij mankpoot riep en ranselde, zo zat. Zo zat ze nuchter op die top vanmorgen, daalde af, herpakte zich en snoof de zilte wind nog mijlenlang.

Rik Dereeper

Schloss Wilhelminenberg (1948 – 1977)

We droegen in de week de werkplunjes van meisjes die nog weigerden te groeien. Op de dag des Heren moesten onze lijfjes vroom getooid met lange jurk en korte vlecht. In kerken wachtte ons de wezenbank.

Bij avond wordt mijn bed – besneeuwd met lakens – een gedroomde slee waarmee ik langs de bergen zweef. In de vallei gezang en klokken. Alsof kerst verzoent. Ik mijd het kribbendal, blijf glijden in de hoogste hemel.

Wij, ontheemden, rilden bij de zwartgerokte biechtvader. Hij tastte diep in onze ziel. We mompelden wat zonden, maar verzwegen dat de rechterhand van Jezus 's avonds ons een kruisje gaf, zijn linker aan ons kruisje morrelde.

Verlegen prevelend, zo val ik toch in slaap in zalig wit, terwijl mijn slee de bochten neemt. De vlokjes dansen hemelhoog. Hier streelt alleen de sneeuw, geen mens die mij hier ziet. In dit gebergte komt de zwartrok niet.

Rik Dereeper

Restbeelden

Hoeveel woorden heb ik nodig om te vergeten
Wat ik niet meer weten wil, wat ik hoe dan ook verdringen wil?
Een dagtaak heb ik aan het vergeten, mijn handen vol
Aan beelden die mij nachtelijks dreigen -
Ogen gevuld met zand als de slaap niet komen wil.

Kon de taal zich zo verengen dat ze in haar engte
De ergste beelden wissen wil –
De laatste woorden,
De laatste beelden,
De laatste resten van beelden

In zichzelf verdringen wil,
Ze voorgoed verdrinken wil?

Hoeveel woorden heb ik nodig
Om te vergeten wat ik vergeten wil,
Om te vergeten wat ik niet meer weten wil?

Bert Weggemans

op een dag kon ik alleen nog huilen
om de mensen in hun huizen
met vaste vloerbedekking
zij hadden geen idee hoe

onder mijn voeten de grond
zich bulderend opende
hoe het glaswerk in de kast
oorverdovend naar mij krijste

hoe ik uit alle macht probeerde
mijn lichaam bij elkaar te houden
zodat het gat in mijn binnenste
tenminste zijn vorm behouden zou

Hannie Massuger

Terug in Auschwitz

in het licht van de dag legt hij
een deksel van beton over de
pijn van een inktzwart verleden

hij is vrijer dan ooit
niemand die van zijn
hellevaart weet niemand...

ziet waar de duisternis hem
brengt als de nacht zich vult
met zwavel en vuur niemand

hoort het kermen dat zijn oren
teistert en de honden die
blaffen naar de maan

vrijer dan ooit in het licht van
de dag getralied in het donker
voor elke schaduw bang

Joseline Bakx

Zaailingen

wij vinden zaailingen in onze poriën
in de rillingen op onze rug
ze ontkiemen tussen zweetlakens
wortelen in nachtspinsels

een hoestje, een steek in onze buik
iets wat lijkt op menstruatiepijn
nu zit het dus in de longen in de lever
in de baarmoeder en in alles

in tussentijden hangen we aan een dunne draad
bedenken in wakkere nachten hoe
we het zeggen tegen onze kinderen
verkopen in gedachten vast ons huis

wij krijgen goed nieuws
voorzichtig durven we te ademen
tot over drie maanden
paniekzaad weer ontkiemt

Margriet van Bebber

Een jongen in een rolstoel

de gedachte om autocoureur te worden, heb ik opgegeven
daarvoor blijk ik niet bocht-vast genoeg, meld ik

aan de dokter die geduldig mijn verband verwisselt
alsof het doekjes voor het bloeden zijn, ik leef

op ontkenningen, terwijl de dokter me bij elkaar puzzelt
in zijn hoofd een schema als was ik een legobouwdoos

die ik ooit kreeg voor mijn verjaardag, doe er voorzichtig mee
zei mijn moeder, die me kende en wist dat er anders

stukjes in de stofzuiger zouden verdwijnen, ik weiger
te praten over wat er niet meer is en vooral

over wat er dan nog overblijft, ik vraag de dokter
of hij vroeger God wilde worden

nee, dokter, zegt hij, en jij?
een jongen in een rolstoel, antwoord ik

Anette Akkerman

Naamloos

mijn ouders vermoord, mijn broer vermist
ik nam al ons geld en gaf het aan mannen
die graag wilden helpen, mijn ID in de wc
ik zag mijn gezicht verdrinken, had geen naam meer

met 50 man klemden we ons in een rubberboot
de lucht was donker als het water
het water was donker als de toekomst
de toekomst was donker als onze kleding
zo was het ons opgedragen

vanuit de diepte wenkte mijn moeder
ik zag haar gezicht, de kaarsrechte rimpels, alsof ze
dood op het veld had gelegen waar buurman Wassim
diepe voren trok met zijn ploeg, ik stond op, wilde
springen, sterke handen hielden me tegen

in geen bed kan ik slapen, het deint als een boot
er staan mannen die schreeuwen en alles wordt nat
de zee brengt me terug, ik spoel aan zonder kleren
mijn ouders, mijn broer, de donkere velden
en ik die niet weet wie ik ben, wat ik ben

Are Meijer

Sporen

Niets gaat onopgemerkt deze winter schoenafdrukken, kussentjes van kattenpoten, vogelteentjes in de sneeuw.

Sleetjes vol stof van zolder trekken
roestige sporen, noren en
keukenstoelen krassen verhalen in
het ijs.

Nieuwe sneeuw zal ze bedekken tot het gaat
dooien, tot afdrukken voorgoed verloren gaan,
alleen nog bestaan in onszelf.

Bauke Vermaas

Plaveisel

De blokjes huid op de rug van mijn hand zijn al dood. Vier weken deden ze over hun weg omhoog, zoals het hoort. Nu

liggen ze dicht opeen als koude bakstenen

op het wegwaaien te wachten. Er waren jaren dat die laatste laag tussen binnen en buiten in slechts dagen werd gemaakt. Mijn huid

geen huis om in te schuilen, het dak lek,

de muren poreus. Plaveisel dat schilferde, scheurde en brak tot een landkaart van korsten zonder legenda. Een lichaam met eczeem is

een in de war geraakt systeem, in oorlog

met wat het beschermt. Gewonnen is het vel voorlopig genezen, de gelederen gesloten tot keurige blokjes epitheel die bedekken wat van binnen blijft gisten.

Bauke Vermaas